

B.A. 1st Semester (Honours) Examination, 2019-20
SANSKRIT

Course ID : 10914**Course Code : AHSNS-103GE-1**

Course Title: Drama & Grammar

Time: 2 Hours**Full Marks: 40***The figures in the margin indicate full marks.**Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.***Group-A**

- 1.** यथेच्छमेकस्य सप्रसङ्गव्याख्या संस्कृतेन देवनागरलिप्या च लेखा । 5×1=5
 ये कोनो एकट्रि प्रसङ्गसहित संस्कृत भाषाय ओ देवनागरी लिपिते व्याख्या लेखो ।
 (a) इदं किलाव्याजमनोहरं वपुस्तपःक्षमं साधयितुं य इच्छति ।
     ध्रुवं स नीलोत्पलपत्रधारया शमीलतां छेत्तुमृषिर्वर्षवस्यति ॥
 (b) चित्रे निवेश्य परिकल्पितसत्त्वयोगा
     रूपेन्नयेन मनसा विधिना कृता नु ।
     स्त्रीरन्नसृष्टिरपरा प्रतिभाति सा मे
     धातुर्विभुत्वमनुचिन्त्य वपुश्च तस्याः ॥
- 2.** यथेच्छमेकस्य संस्कृतेन देवनागरलिप्या च भावसम्प्रसारणं कार्यम् । 5×1=5
 ये कोनो एकट्रि संस्कृते ओ देवनागरी लिपिते भावसम्प्रसारण करो ।
 (a) किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम् ।
 (b) सतां हि सन्देहपदेषु वस्तुषु प्रमाणमन्तःकरणप्रवृत्तयः ।
- 3.** यथेच्छमेकः प्रश्नः समाधेयः । 10×1=10
 ये कोनो एकटि प्रश्नेर उत्तर दाओ ।
 (a) अभिज्ञानशकुन्तले विदूषकस्य नाम किम्? नाटकीयगतिविस्तारे विदूषकस्य भूमिका संक्षेपेण आलोच्यताम् ।
     अभिज्ञानशकुन्तले बिदूषकेर नाम की? नाटकीय गतिविस्तारे बिदूषकेर भूमिका संक्षेपे आलोचना करो ।
 (b) शकुन्तलायै कः कथं शापं दत्तवान्? शापस्य नाटकीयतात्पर्यं निरूप्यताम् ।
     शकुन्तलाके के केन शाप दियोछिलेन? शापट्रि नाटकीय तात्पर्य निरूपण करो ।
 (c) का हंसपदिका? अभिज्ञानशकुन्तले पञ्चमाङ्के वर्णितस्य हंसपदिकासङ्गीतस्य नाटकीयतात्पर्यम् आलोच्यताम् ।
     हंसपदिका के? अभिज्ञानशकुन्तले पञ्चमाङ्के वर्णित हंसपदिका सঙ्गीतेर नाटकीय तात्पर्य आलोचना करो ।

4. अधोनिर्दिष्टेषु द्वयोरुत्तरं प्रदेयम्। 2×2=4
 निम्नलिखित ये कोनो दूषि प्रश्नेर उत्तर दाओ।
- (a) ‘पुत्रमेवं गुणोपेतं चक्रवर्तिनमाप्नुहि’— कः कं प्रति इदमुक्तवान्? आशीर्वादस्यास्य को हेतुः?
 ‘पूत्रमेवं गुणोपेतं चक्रवर्तिनमाप्नुहि’— के कार प्रति एই उत्तर करेछेन? एই आशीर्वादेर हेतु की?
- (b) महर्षिः किमर्थं किं तीर्थं गतवान्?
 महर्षि कोन तीर्थे केन गियेछिलेन?
- (c) ‘असाधुदर्शी खलु तत्रभवान् काश्यपः’— केनोक्तम्? स कथमेवुक्तवान्?
 ‘असाधुदर्शी खलु तत्रभवान् काश्यपः’— के बलेछेन? तिनि केन एहिनप बलेछेन?
- Group-B**
5. अधस्तितेषु त्रयाणां रेखाङ्कितपदानां सकारणविभक्तिः निर्णया। 2×3=6
 निम्नलिखित वाक्यगुलिर मध्ये तिनाटि वाक्येर रेखाक्रित पदगुलिर सकारण कारक विभक्ति निर्णय करो।
- (a) ग्रामं गच्छन् अहिं लङ्घयति।
 (b) जटाभिः तापसमपश्यम्।
 (c) पुष्पेभ्यः स्पृहयति बाला।
 (d) रुदति पुत्रे माता गृहं त्यजति स्म।
 (e) शिशुः चक्षुषा काणः।
6. (i) अधोनिर्दिष्टेषु द्वयोः सविग्रह-समास-नाम लेख्यम्। 2×2=4
 ये कोनो दूषिर सविग्रह समासेर नाम लेखो।
- (a) यथाशक्ति
 (b) करचरणम्
 (c) पद्मनाभः
- (ii) अधस्तियोः एकस्य सन्धिः कार्यः। 1×1=1
 एकटिर सन्धि करो।
- (a) पुनः + रमते
 (b) रवौ + उदिते
7. यथेच्छं पञ्चकस्य परिनिष्ठितरूपं लेख्यम्। 1×5=5
 पाँचटिर परिनिष्ठित रूप लेखो।
- (a) अद् + तुमुन्
 (b) गै + शत्
 (c) हा + किन्
 (d) आ – दा + ल्यप्
 (e) स्थिर + ईयसुन्
 (f) अधि – इ + शानच्
 (g) शी + वत्
 (h) गङ्गा + ढक्
-